

Előfizetési feltételek:
 helyben házhoz hord-
 va vagy vidékre postán
 küldve
 Egész évre 6 frt — kr
 Fél évre 3 frt — kr
 Negyedévre 1 frt 50 kr

Hirdetések díja:
 centiméterenként 3
 kr. Kereskedők és gyá-
 rosok külön árkedvez-
 ményben részesülnek.
 Bélyegdíj 30 kr.

Nyitlár sora 20 kr.

KÖZÉRDÉK

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

Szerkesztői iroda

és
 kiadóhivatal:

CIRNER és LINGNER
 Főter 38. szám alatt,
 hova ugy a lap szelle-
 mi részét illető köz-
 lemények, mint az
 előfizetések és
 hirdetések bér-
 mentesen küldendők.

Kéziratok nem adat-
 nak vissza.

Megjelenik hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Jelszavak.

(*) Nemosak a nőknek van költséges, sőt néha ártalmas divatjuk; közéletben működő, vagy éppen vezérszerepet vivő férfiaknak is megvan néha ezen a téren a maguk fényűzése. Tetszetős jelszavakat készítenek csalétektől a könnyen hívők számára.

Szállonganak a jelszavak szertesztét politikai és társadalmi életünkben, mint argumentumok, mint monopolizált igazságok, melyek néha meggyőzésre, néha jellemzésre, legtöbbször az ellenkező nézetűek megbélyegzésére céloznak. Különösen nagy tömegben röpködnek ilyen képviselő-választós atmoszférában.

Tisza Kálmán megszólalt a multkor Nagyváradon s egyszerű szavakban elmondta egy hosszú s tapasztalatokban gazdag életnek bölcsességét himeztelenül, mindenkitől érthető hangokon. S ime, egy-egy vezérezik rögtön kitalálta, hogy az öreg veszedelmes opportunist, elvei nincsenek stb. S a cikl írója ezt az elnevezést olyan bunkónak szánta, melylyel őt egyszerre agyon sujthatja a közvélemény előtt. Hogy célját nem érte, csak éppen azon mult, hogy a vezérezikvező bunkóstul sem ért fel a hős

vitézkötéséig; meg hogy véletlenül olyan-
 nal akadt össze, akinek nemosak hogy
 jelszó, de még az idő vas foga sem
 árthat.

Az erdélyi ref. egyházkerület minapi
 szomorú nevezetességű közgyűlésén az
 unalomig hallottuk emlegetni az egyház-
 kerület létérdekeit. Ez volt a kiadott
 jelszó. S mit jelentett, mit kívánt ez idő
 szerint az egyház létérdeke?

Talán azt, hogy a vallásos szellem pa-
 pokban és hívőkben ápoltság? Talán
 azt, hogy az egyház pásztorai vallásos-
 ságban, erkölcsiségben, jog- és törvény-
 tisztetben példákul álljanak a hívők
 sergei előtt? Talán azt, hogy ezen pász-
 torok gályákra hurczolt őseik mintája
 szerint még a halálveszedelemmel szem-
 ben is hűséges vallomást tegyenek az
 igazság védelmében ápoltság meggyőződé-
 sükéről? Talán azt, hogy tisztetben tart-
 sák, kegyelettel nézzék s emlegessék
 azon nagyok intézményeit, kik az egyhá-
 zat támogatásukkal nagygyá, hatalmassá,
 szent céljainak szolgálatában erőssé
 lenni segítették? Dehogy! Most mindezt
 nem kívánja az egyháznak ad hoc kitalált létérdeke. Hanem azt kívánja, hogy az egyházkerület többsége hamis jelszóval megfojtson egy eleterős intézetet. Azt

kívánja, hogy ezen életképes intézet va-
 gyoni ereje egy halálra vált csecsemő
 inhalációjára fordítottassék. Azt kívánja,
 hogy megtagadjanak jogot és törvényt;
 hogy lábbal tapodják még a tisztességet
 is államsegélyes szavazataikkal azok,
 kik az enyedi akadémián nyerték képez-
 tetésüket, s kik érdekből, vagy félelemből
 még azt is képesek magukról elismerni,
 hogy rosszul vannak felnevelve. A létérde-
 kek szép jelszavát milyen könnyen elfogadták;
 pedig mily csuf dolgot műveltek vele!

Igy játszanak még a közéletben a li-
 berális, konzervatív, néppárti, nemzeti,
 stréber stb. jelszavakkal. S könnyen meg-
 tévesztik a közjó rovására a tárgyilagos
 gondolkodást és megvesztegetik az önálló
 vélemény bátorságát. Azért nem kell az első
 pillantásra elfogadni az ilyen célzattal ki-
 bocsátott deviseket. Az a közönség, mely
 nem ismeri a céget s könnyen hitelt ad,
 a hangzatos vignettának drágán adja meg
 az árát.

A jelszavak nagyhanguk, szépek,
 sokat ígérnek; hisz csábítás a céljuk.
 De erősen csalatkozik, aki őket kész-
 pénzül fogadja; aki az ajánló külsőnek
 megfelelő tartalmat remél tőlük. Olya-

TÁRCZA.

Embrevő kapitány.

Írta dr. Werner Gyula.

Magas, csontos, veres ember volt, az ez-
 redben embrevő kapitánynak hívták. Tekin-
 tetbe véve, hogy Reicher ur egy császári és
 királyi gyalogezredben szolgált, a körülmé-
 nyekhez képest eléggé marciális alak volt.
 Rendesen szarvasbőr lovagló nadrágban és
 magasszárú sarkantyus csizmában járt, az
 elmaradhatatlan nádpálczával. Viseltes, pe-
 csétes zubbonyán nem egyszer megakadt az
 ezredes szeme; de ő a kopott zubbonyt s a
 naptól kiszitt, megfakult tábori övet kato-
 násabb viseletnek tartotta a vadonatúj waffen-
 roknál, melynek ezüst gombjai oly enyhén
 fénylenek, mint napsütött forrászvízek.

Az volt az ambíciója, hogy marczona ka-
 tonának tartsák fölebbvalói s a százada kér-
 lelhetetlen, szigorú parancsnoknak, akinek
 komor tekintetétől úgy kell reszketni, mint
 a nyárfalevél.

Reggeltől estig a kaszárnyában rémitgette
 az embereket. Éles, fősattanó hangjától
 egész áldott nap visszhangzottak a széles,
 fehér folyosók, a boltozott tágas szobák, sőt
 a kantinosné csinos lábujja is, ahol mint
 afféle embrevő katonához illik, sok konya-

kot, törkölypálinkát elfogyasztott és villás-
 reggelire apróra vagdalt, jól megborított
 és megpaprikázott nyers lust evett.

Ez a nyershusevés különös gyöngéje volt.
 Valami félkegyelmű doktor a gyomor-
 baja ellen ajánlotta neki, de ő azt szerette,
 ha ezt vérszomjas hajlamának tudták be és
 vadságára, embrevő voltára következtettek
 belőle.

A katonáival soha sem volt megelégedve.
 Azt szerette volna, hogy éhség, hidegség,
 hőség, fáradság ellen úgy meg legyenek
 edzve, mintha kőszobrok volnának. A kőszo-
 bor, aminőt gyermekkorában a stájer tem-
 plomok körül sokat látott, rögeszméje volt
 a katonacéletben is. Különösen a puskaporos
 toronyhoz kirendelt őrkötől kívánta meg,
 hogy szélben, záporosóban, szakadó hóban,
 a kőszobor mozdulatlanágával álljanak a
 sárga-feketére festett őrbódé előtt. Ahogy
 ő valamikor a faluvégi Nepomuki szent Já-
 nosoktól . . . vagy a kukoricaföldön ma-
 dárijsztőnek kitűzött vedlett czilinderkalap-
 tól látta.

Magyarul rosszul beszélt, de a legénység
 kedvéért törte magát, hogy szép, de nehéz
 nyelvünk titkaiba mélyebben behatoljon.
 Szavajárása, amelyet, akár volt ok rá, akár
 nem volt, szünet nélkül használt, ez az ár-
 tatlan szó volt: her damit.

A fekete, égő szemű kantinosleánytól így
 kért sört vagy konyakot, sőt lopva csókot
 is: her damit. S mikor egyszer a kaszár-
 nyában nem találta otthon a napos őrmes-
 tert, zivatáros haraggal kiáltotta el magát:
 „Hol van a gazember? Her damit . . .“

Három káplár másfél órai keresés után
 előkerítette az őrmester urat, aki éppen
 szerelmi találkozáson volt és szuronyok közt
 kísérték a Rózi fehér karjaiból a katoná-
 tömlőcz fekete karjaiba.

Nekem az volt a gyanum, hogy az ember-
 evő kapitány tulajdonképpen légyszívű, érzé-
 keny ember, aki nem tudna vétetni a légy-
 nek sem.

Gyanumat magamba zártam, s jól bedu-
 gaszolt palaczk módjára jártam-keltem az
 emberek között, akik a szemembe nevettek
 volna, ha tagadásba veszem a kapitány vér-
 szomjas, tigris természetét, amelyben ők
 szentül hittek.

Gyanum egy csunya, nedves, sötét őszi
 délután kezdett ébredni, mikor a kapitány
 lehorgasztott fővel, a mély szomorúság, sőt
 kétségbeesés világos jeleivel arczán lép-
 delt előttem a kaszárnyaudvar kőcözkáin.
 Három nap olyan volt, mintha kicserélték
 volna. A hangja rekedt, a veres bajusza le-
 felé konyult, mint a seprő, szeme bágyadt,
 réveteg, álmodozó. A három nap nem vesze-

nok, mint a mousehe d'or; azt hinné az ember, hogy arany, pedig csak légy. Olyanok, mint a szivárvány; azt hinné az ember, hogy hid, pedig csak káprázat. Olyanok, mint a szappanhólyag; azt hinné az ember, hogy lapta, pedig cifra semmi, legfeljebb üres valami.

Meg kell vizsgálnunk őket, részletezni a tartalmukat, nehogy a szép czégerbe vetett vak bizalom megcsaljon bennünket. És alaposan kutatnunk a tulajdonképeni czél után, melynek érdekében a jelszavak hangzanak. Így aztán biztos véleményt alkothatunk felőlük.

Részletezzük hát kissé az elsőnek, a gáncsképen említett opportunizmusnak tartalmát.

Valamely eszme életrealizálásának, áldásos vagy veszedelmes voltának nem az a kritériuma, hogy milyen szép szónoklatokat lehet mellette, vagy ellene tartani; s hogy mily találon tudjuk magasztalásunk vagy megvetésünk kifejezésére egy erőteljes taglejtés kíséretében accentuálni. Az eszme próbáját az életre való alkalmazás lehetősége, mértéke s az általa itt nyilvánuló eredmények adják meg.

Kétségtelen dolog, hogy az opportunizmus, szembeállítva a helyesnek ismert és vallott meggyőződésünkhöz való ragaszkodással, gyöngeséget jelent. Mert az opportunizmus lényege éppen az, hogy meggyőződésünkről egészen vagy részben, egy időre vagy végképpen lemondunk s alkalmazkodunk az élet meglevő korlátaihoz, amint azokat nálunk nagyobb hatalmak: többség vagy abszolút akarat számunkra föllállították; vagy pedig maga a köznek a java pa-

ranosolta ránk, hogy az elérhető kisebb jót ne áldozzuk fel a nagyobbat magában foglaló szép elvért, amelyet azonban még nem valósíthatunk.

A közélet intézőiben független gondolkozást és szabad cselekvést kell megkívánnunk. Ilyen emberek eszméi és erős akarata nélkül nincs fejlődés. De a gondolatától s az erős akarral folytatott küzdelemtől messze van még a valóság, az eszmének az életbe való átvitele.

A társadalomnak meg van az a követelménye, hogy egy-egy új eszméért nem könnyen mond le a nyugalomról, melyet a meglevő intézményekhez való megszokás adott. Jönnek azonban oly idők, mikor ez a nyugalom megzavarodik; mikor a fejlődő élet új igényekkel lép fel; mikor az emberek társadalmi élete új, czélszerűbb s a lét-feltételeknek megfelelőbb formák szerint való igazodást követeli. Ekkor jött el az ideje, hogy az új eszme, mely a fölébredt igényeknek megfelel, életbe lépjen; mikor tehát az elhalasztása kárt okozhat. Ha korábban erőszakoljuk, mikor még nem kívánja a közszükséglet; mikor rázkódás nélkül az újítás nem történhetik meg; többet ártunk, mint használhatunk.

S ha az opportunizmus az alkalmas időt akarja bevárni; ha azt tanácsolja, hogy várjuk el az idők teljességét, a kedvező alkalom kínálkoztát; nincs okunk ezért gáncsolnunk. És hitelét veszti az a bírálat, mely pusztán az eszme szépségére, nem pedig egyúttal a kivihetőség mértékére alapítja okoskodását.

Igenis az eszméről, amelyet valaki

helyesnek, üdvösnek elismert, lemondani nem szabad, de a politikai és társadalmi élet nem üres könyv, melybe valaki a szép gondolatait írhatja; nem is laktanya, ahol parancsszóra gondolkoznak az emberek, hanem sok akaratnak és érdeknek találkozó, sőt küzdő tere; s csak az válhatik az eszméből valósággá, amiben valamennyien vagy legtöbben megegyeznek.

Ilyenkor az elvűség lehet szónoki ítéletnek szépén kihasználható kötelesség azokra nézve, kik milliók életének alakulásáért felelősséget nem viselnek; az opportunizmus, azaz a körülményekkel, a szemben álló nézetekkel való megalkuvás és a vele járó lemondás pedig lehet bölcsesség, amelyben epp úgy megvan a fejlődés akarata, mint az elvűségben, csak hogy ezt a fejlődést természetesnek, biztosnak, lassúnak akarja inkább, mint gyorsnak, de mesterkéltnek, erőszakosnak és bizonytalannak.

Vajjon nem helyesebben tesz-e az, aki egy nemzet lét-kérdéseiben ma is lép egyet, holnap is inkább, mint hogy egyszerre nagyot ugrik kockázattal vagy egyenes veszedelemmel?

Ne bánjunk hát könnyelműen a kibocsátott jelszavakkal. Azok csak a gyengék megtévesztésére szolgálhatnak. Gondolkozó ember vizsgálja meg a tartalmát, mielőtt jellemzésre használja; s főképp, mielőtt elhiszi. És kutassa a czélt, ami végett a jelszót kitalálják vagy hangoztatják. Ez világítja meg aztán ezen szálló igék valódi értékét.

kedett senkivel, a boltozott folyosók szinte rosszul érezték magukat abban a szokatlan, nyomasztó csendben, amely e három nap alatt a kaszárnya fölé borult.

Negyedik nap a régi, délezzeg emberevő volt újra. Ugy szidott bennünket, mint a bokrot, sőt engem valami csekélységért hat órai kurtavasra ítelt.

Persze a profosz olyan bő karpereczet adott, hogy a kezemet kényelmesen kiszabadíthattam belőle. Még cigarettát is kaphattam a profosz szivességéből; a szűk, vasrácsos ablakon bekandikált hozzám egy-két aranysemű csillag, mintha kíváncsi lányok volnának.

A kaszárnyában kialudtak a lámpák, a tüzeket letakarták, nyugalomra tértek a halálra fáradt bakák. A mély csöndben poétikus gondolataim támadtak. Egy édes, női hang után vágyódtam. Vártam, vártam, hogy a tavaszi estének bűvös homályában egyszer csak megszólal az ablakom alatt egy édes női hang, mintha csalogányok dalolnának...

— Önkéntes ur!

A vasrácson az őrmesterem nézett be.

— Letelik-e már a hat óra?

— Le ám. Tudja-e, mi baja volt a kapitány urnak?

— Még csak nem is sejtem.

— Beteg volt a lova, tudja, az a kis fakó.

Azért nem hallottuk három napig a hang-

ját. Az a hat órai vas, amit az önkéntes ur kapott, annak az öröme történt, mert a fakó meggyógyult. Ma már vígan koczogott az országúton. A kapitány ur annyi vigyázzal ült rajta, mintha az a gebe cukorból volna...

Később két dolog történt, ami az emberevő kapitány érzékeny szívére táplált gyanumat bizonyossággá változtatta.

Farsang három napján a tűzoltó bábra készültünk. Ida, akibe fűig szerelmes voltam, nem akarta nekem adni a második négyest, hanem egy kellemetlen aglegénynyel, a főjegyzővel akarta végig táncolni.

— Nem adja nekem a második négyest? — kérdeztem boszusan.

— Nem adom.

— Ez makacsság. Szeret, vagy nem? Mondja.

— Fölösleges kérdés; hisz maga tudja.

— Tudtam valamikor, de most semmit sem tudok. Mással akarja táncolni a herzenskvadrillt; azzal a tulérett zöld uborkával. Mindenki azt fogja hinni, hogy őt szereti.

Ida gunyos vidámsággal nevetett.

— Na... mégsem olyan vakok az emberek, mint maga gondolja. Ő vele — szegénynyel — senki sem gyanusít. De ha magával táncolnám!

Elfutott a méreg. Dühömben sirni szeret-

tem volna, de tartóztattam magamat. Ugy tettem, mintha a nekem följánlott harmadik négyessel meglegedném, pedig boszusterveket forgattam eszemben, s keményen föltettem, hogy a szeszélyes kis lányt érzékenyen megleckéztetem.

Pokoli ravaszsággal fogtam hozzá tervem kiviteléhez. A kadétot rávettem, hogy a bál napján küldjön ki őrségbe a puskaporos toronyhoz. A katonai szubordináció kérelmetlen törvényeit teszem felelőssé az elkövetett udvariatlanságért. A világ szemében ez elég mentség lesz, ám Iduska megérti a rejtett tüszurásokat és — reményem — egy rossz órát szerzek neki: sirni fog keservesen.

Hideg téli éjszaka volt. Kártyáztunk és vígan voltunk az őrszobában, mikor egyszer csak közeledő lépéseket hallottunk. A megfagyott hó ropogott a jövevény lába alatt, az őr rákiáltott és megállította. Ki akarunk rohanni kíváncsiságból, mikor a következő párbeszéd utunkban megállított.

— Ni, a kapitány ur.

— Én vagyok, gazember. Hát te égő pipával őrzöd a puskaporos tornyot?

— De... kapitány ur.

— Hallgass, mert marhagulyást aprítok belőled.

Olyan cizfrán káromkodott, hogy a lélekzetünk is elállott ijedtünkben. Azt hittük,

minden esodából bizonygatta, hogy volt joga. Enyed hívei ugyanezekből a holmiból bizonygatták az ellenkezőt.

Mi úgy vélekedünk, hogy ebben a tekintetben igaza lehet Szász Domokosnak is s igaza lehet az ellenzéknek is; szerény véleményünk azonban az, hogy itt a szoros értelemben vett jogkérdés mellékes volt. Okosan mutatott rá az enyedi párt egyik nagy vezére a punctum saliensre, amikor a püspökpárt érvelésére ráczitálta Pál apostol bölcs mondását: „mindenek szabadok, de nem mindenek helyesek.”

Nem kellett hozzá különös profetai tehetőség előre látni, hogy Szász Domokos urnak a fekevesztett nagyralátástól megfogyatkozott bölcsessége azt az üszköt, melyet brutális kézzel dobott volt egyháza híveinek lelkébe, lángra is fogja lobbantani.

Jeles pásztor Ó főtiszteletűsége, aki a gondjára bízott nyáj egy részét kopaszra nyírta, hogy gyapjából meleg bundát szőjön udvari berbécseinek.

Ime! Az isteni bölcsességet nem lehet tettétt alázatossággal elre meggett imákkal felrevezetni. Hja, az ég magas lakói ismerik már régi idő óta ezt a szerzetet, amely hangosan kiáltja:

Uram! Uram! Csillapítsd le „a háborgásoknak hullámaint!” holott belőle fúj a hullámverő szél. Jézus említést tett volt bizonyos farizeus nevű úri emberekről. Az se változtat a dolgon, hogy a galambkufarkodás helyett a templom pitvarában manapság a csomagszállító vállalat részvényeivel üzünk.

Legyünk tárgyilagosak! Így szereti a püspök ur is. A dolog szárazon így áll:

Az enyedi theologia kétszáz és néhány esztendeje áll fenn. Jóra való derék iskola volt kezdetől fogva, sok jó pap és sok okos ember került ki falai közül: az utóbiakra kiváló példa Szász Domokos püspök ur.

Ha Bethlen Gábor helyett véletlenül Szász Domokos alapította volna ezt az intézetet, akkor nem lett volna semmi baj. A püspök

len? . . . Bizonyára anyja volt, aki szívszakadva varja . . . Egészen fiatal ficzkó még . . .

Bámulva néztem a kapitányra. Sapkája mélyen a szemére volt húzva, csak a veres bajusza látszott, meg a szája körül volt valami ismeretlen remegés. Keze, amelynek egyetlen mozdulatával megmentette a bosnyák életét, reszketett a lelkére nehezedeő nagy fölindulásban.

Sokáig álmadozva nézte a holdfényes berket, a nyárfák kivillogó fehér kérgét, a folyót s rajta túl az erdőt, melynek titokteljes méhében talán ellenséges tömegek mozognak felénk.

Én meg voltam győződve, hogy az emberévő kapitány e pillanatban egy jó öreg aszszonyra, az anyjára gondolt, aki valamelyik stájer faluban a fia életéért imádkozik éjjel-nappal, s álmatlan éjszakákon egy ijesztő hirtől remeg: annak a gonosz hirnek a hallásától, hogy egyetlen fiát valami nagy baj érte Boszniában.

. . . De az emberévő kapitány életén az anya imája, könye, kiáradó keserve örködött. A hadjárat befejezése után őrnagy lett, s most is az az egyetlen ambíciója, hogy főlebbvalói és katonái egy eleven Nerónak tartsák s vérszomjas természetétől borzadzanak.

ur alkotásait ábrázoló domboru térképen az enyedi theológiát is vörös ponttal jelölte volna meg és ez a püspöknek jól esett volna s Enyednek sem esett volna rosszul. De a püspök urat bosszantotta az, hogy más valaki is merészelt alkotni. Az alkotásait jelképező piros pontok számát szaporítani ez a püspök ur maniakus szenvedélye, és hogy építhessen, képes lerombolni a legnagyobb szerű alkotásokat is azért a pár nyomorult tégláért.

A szociális világrend egyik legegységibb törvénye: az élethez való jog. Mindennek, ami él, ha továbbra is akar élni, joga van az élethez. Az ölés szabály szerint bűn, s csak a parancsoló szükségben találhatja megokolását. De szükség nélkül ölni, elpusztítani egy hatalmas, erőben gazdag, fejlődésre hivatott életet merő hiúságból . . . Így pusztította el egykoron Herosztrates az efezusi Diana templomát.

És most?

A vérig sértett közérület — mely gyermeki háládatossággal és szülői rajongással tapadt Enyed és egész Erdélyország több száz esztendő szemefényéhez, dicsőségéhez, a híres, neves enyedi főiskolához: fölzdult a ciznikus merényletre s törvényt látott püspöke fölött.

A fellázadott hívek, Enyed városának ezerekre menő reformátusa, megtagadták Szász Domokost, városuknak szülöttjét.

Szomorúsággal van telve a lelkünk, amikor hirt adunk az enyedi népitületről.

Nem Szász Domokos sorsa felett sajnálkozunk. Ő vetette a szelet; mit várt, ha nem vihart?

De ki pótolja majd ki a pótolhatatlan veszteséget, melyet a visszavonás tüze által az erdélyi református egyház erkölcsi ereje szenvedett!

Mikor jövend el közibünk megint a békesség szent szelleme, amelyben a kereszténység ereje vagyon — mert a meghasonlás a jézusi erkölcs mélye?

Ki fogja majd és mikor a maga érintetlen fényességében helyreállítani a püspöki szék meglínchelt tekintélyét?

Feleljen milderre Szász Domokos ur lelkiismerete.

(Erdélyi Híradó, 156.)

A nemzetiségi sajtóból.

(—) A nagyszebeni „Tribuna“-nak van egy melléklapja, a „Foia Poporului“; ennek tulajdonképpen célja volna a román kulturát és szépirodalmat a nép alsóbb rétegeiben terjeszteni, de úgy látszik, ez „üzlet“ nem volt valami jövedelmező, mert az utóbbi időben a „Foia Poporului“ igen sokat foglalkozik politikával és bevalótt célja, hogy gazdáját, a „Tribunát“ szolgálva, a nép alsóbb rétegeiben is terjessze a magyar haza elleni gyűlöletet és a tulzó nemzetiségi elveket. Hogy miként teljesíti e hűségese csatlós szolgálai munkáját, mutatják a következők:

A kiállítás megnyíltá óta a nemzetiségi sajtó tehetetlenül hallgatott. A kiállítással elért sikerünk, a külföldi elismerése, némaságra kárhoztatta őket és a „Tribuna“ meg társai kénytelen-kelletlen, de hallgatásra voltak kényszerítve. Képzeltető tehát, mily ujjongó örömmel fogadták a „mehádikai“ esetet, mely alkalmul szolgált nekik, hogy rég elfojtott dühöknek kifejezést adhasanak.

A „mehádikai zendülést“ ismerik olvasóink. E község miveletlen népe ellene

szegült a törvény végrehajtásának és midőn erőszakosságra vetemedett és a saját véreből való román nemzetiségű községi előljáró ellen támadt, a csendőrség, hogy az „oláh testvért“, a bírót, a bizonyos haláltól megmentse és a lelketlen izgatók által felingerült népet a törvény iránti tiszteletre szólítsa, a nép közé löni volt kénytelen, többeket megsebesítettek, néhányan meg is haltak.

A tudatlan és izgatók által felingerelt népnek az állami és társadalmi rend ellen elkövetett ezen merényletét használják most fel saját céljaikra az oláh nemzetiségi lapok, és azon okból, mert a megjelölt néhány ember véletlenül ép román nemzetiségű volt, nemzetiségi üldözést, elnyomatást csinálnak, feljajdulnak; de azt, hogy fennálló törvény ellen lázadtak fel a mehádikai oláhok, természetesen elhallgatják és elhallgatják azt is, hogy a csendőrség, ép hogy az oláh nemzetiségű és vallású bírót mentse meg és saját életét biztosítsa, kénytelen volt a támadó nép közé löni. Ez szerintök nem tartozik a dologhoz; a legvakmerőbb ferdítéssel az egész dolgot olvasóik előtt olybá tüntetik fel, mintha a csendőrség csak is azért lött volna a nép közé, hogy néhány római eredetű oláh atyafit a föld színéről elseperjen.

Ezen a rendfenntartás érdekében használt kényszerhelyzetet ohajtja tehát saját céljaira felhasználni a „Tribuna“ és mindenre kész szolgálja. Hogy miként teszi ezt a „Tribuna“, az ismeretes községünk előtt a napilapokból. Itt csak azt reprodukáljuk, mint használja fel e dolgot a magyarság elleni gyűlölet-szításra a szepirodalmi lap, a „Foia Poporului“.

Julius hó 12-iki számának legelső hasábján közli a „Tribuna“-nak az olvasó közönséghez intézett adakozásra szóló felhívását, melynek tenorja ez: adakozzék a mehádikai zendülés alkalmával agyoulótt román testvérek hátramaradottjai számára a román közönség, mert az áldozatok csak is azért lövettek agyon, mert románok, ez volt egyedüli bűnök.

E jellemzetes felhívás után vezércikkben, majd két külön önálló cikkben tárgyalja a mehádikai zendülést, cikkeinek minden sorában, minden szavában izgatva, gyűlöletet szítva a magyarok ellen.

A gyűlölettel, elvetemültséggel és ferdítésekkel hemzsező cikkekkel izelítől közzöljük a következőket:

Vezércikkében így szól: „Nagy a sokasága azon csapásoknak, melyek nemzetiségünket itt Magyarországon és Erdélyben érik, számosak azon igazságtalanságok, melyekben gondozóink részesítenek, de oly nagy igazságtalanság, mely néptünket most a bánáti Mehádikán érte, eddig még elő nem fordult. Harminczhét román lövetet agyon e helyen, és miért? azért, mert szeretői merete vagyonát és azt kezeiből kiadni vonakodott, és lövettek orozva, hátban, oldalvást, ami azok galád eljárását igazolja, kiknek kezeiben a fegyver van. Rálöttek asszonyokra, kik a mezei munkáról tértek haza, és most hátra maradt egy község tele szerencsétlenekkel.

Igy szól a vezércikk demonstratív része. Elismerjük, hogy valóban geniaálítás kell ahhoz, hogy a való tényeket ily mesterien tudja valaki elferdíteni, melyet a legnagyobb vakmerőséggel tetőzve, a következő hamis pathossal telt felkiáltásokban tör ki: Kegyelem nélkül agyonlövettek, mint valami állatok! mert aki csak kevésbé is érdeklődik a napi események iránt, bő-

ven olvashatta a száraz hivatalos tényeket, bárki is tehát, ki a napi lapokat olvassa, rájöhet e cikk merész ferditéseire, így a román olvasó közönség is, és ha ennek dacára a Foia Poporului ámitásokat merészkedik feltálatni olvasóinak, teszi ezt bizonyára azért, mert ferditéseinek jó árkeletje van.

Második cikkében, melynek e hangzatos címet adta: A mehádikaiak bebörtönöztetése, a szépirodalmi „Foia Poporului”, így sohajt fel: Egesz román nemzetiségi életünk a tömlöczökben öszpontosul. Nem-e vagyunk mi rabok? nem-e mint valami kiközösítettek, idegenek barangolunk e földön, mint olyanok, kiknek nincs hazájok? Ezután elpareutalja a mehádikai elhullottakat és holdogoknak nevezi őket, hogy most ott, a tulvilágban, nem kell túrniök, szenvedniök, nem peshednek börtönökben és nem kell viselniök a magyar rab-iga lánczait. Majd ártatlanságukat igyekszik bebizonyítani és természetesen azon conclusiohoz jut, hogy veszniök kellett ártatlanul, mert oláhok voltak. Szól a bebörtönözöttekről és cikkét a következő jellemző mondatokkal végzi: Ütöttek, vertek, lelöttek azért, hogy gyönyörködjetek a mi fájdalomainkban de vigyázzatok, mert a milyen mértékkel mértek ti nekünk, azon mértékkel fogjuk mi is viszonzni!!

Ily hangon szól „A mehádikai vérfürdő” cz. harmadik cikk is.

Minket, e cikkeket olvasva, nem felháborodás, hanem undor fog el, midőn látjuk, hogy van az elvetemültségnek ily foka, mely egy sajnálatos, de az államhatalom presztigéből kifolyó kényszerű esetet ily módon felhasználni és elferdíteni tud.

De undorodásunk mellett önkénytelenül is kérjük, hol van ilyen esetekben a királyi ügyész, hogy az államiságunk, nemzetiségünk ellen napvilágot látó ily lázító cikkeket megjelenését megtorolja? mert laikus észszel is belátjuk, hogy ily felhívás, az államhatalom ténykedését ily módon bíráló cikkeket, lázítást foglalnak magukban, és mi hisszük is, hogy midőn e soraink napvilágot látnak, meg lesznek már téve az intézkedések, hogy az ily cikkeket írója és kiadója méltó büntetését megkapja.

Bizzuk tehát a dolog e részét tisztán a kir. ügyészre; e helyett intézzünk egy kérdést a magát szépirodalmi lapnak nevező Foia Poporuluihoz, és kérjük meg, hogy hasonlítsa össze a mehádikai esetet a romániai 80-as évek azon esetéhez, midőn ott, a dicső Romániában, egy kisebb zendülés alkalmával nyolcezer római ivapék lövetett agyon, miért nem jaidult fel akkor? miért nem busongott akkor a nemes római vér pocsekölésén? és miért fujja fel most a tisztán kényszerhelyzet szülte állapotot? Válaszával bizonyára adós maradand de ha csak egy cseppnyi tisztességérzet is van még benne, szégyenpir borítandja el gyöblöttől, ámitástól elrutított arcját.

Vegyes hírek.

— **Kinevezések.** Alsó-Fehér vármegye főispánja Tokos Géza és Zalányi Géza jogszigorlókat közigazgatási gyakornokokká, Balázs Antal buzdi lakost pedig a kisenyedi járás utbiztosává nevezte ki.

— **A millenniumi bandérium** létesítésére a vármegye törvényhatósága által kiküldött szervező bizottság f. hó 19-én tartotta meg bizottsági ülését Zeyk Dániel főispán elnöke alatt. Az ülés megnyitása után dr. Varró László tb. főjegyző előter-

jesztvén a bandérium szervezése, összeállítása és a millenniumi felvonulásban történt részvétel egyes mozzanatait, a bizottság örömmel veszi tudomásul, hogy Alsó-Fehér vármegye méltóképpen volt képviselve, és az erdélyi megyék közül egyike volt a legdíszesebbeknek; örömmel veszi tudomásul azt is, hogy a résztvevő urak minden kalamitás, fennakadás nélkül teljesíthették alkotmányos joguk és kötelességeiket. Ezek után a bizottság mély háláját és köszönetét fejezi ki a vármegye főispánjának, Zeyk Dánielnek, hogy odaadó buzgalmával, jóakarattal és pártfogásával a bandérium szervezését és fényes kiállítását lehetővé tette, mert első sorban is a főispán érdeme, hogy a vármegyék felvonulásában. Köszönetet szavaz még a bizottság dr. Varró Indár és dr. Varró László uraknak is, kik az előmunkálatok és szervezések körül a legodaadóbb tevékenységet fejtették ki. Ezen üdvözlőhang egyhangú elfogadása után a bizottság a bemutatott számadásokat vizsgálta felül és azokat rendben és helyesen okmányolva, számvéveőleg felülbíráva találván, azokat elfogadta és a fennmaradó összegnek „Bandériális Alap” címen leendő elhelyezése iránt intézkedett addig is, míg a vármegye törvényhatósága a megmaradt adomány-összegek hovatartozását iránt intézkedend. Végül az ügynek a törvényhatósági közgyűlésen leendő előadásával dr. Varró László megyei aljegyző tisztb. főjegyző bizott meg.

— **A vármegyeház kiépítése** czéljából az előmunkálatok megtételére kiküldött bizottság folyó hó 20-án rövid ülést tartott, melyben felülbíráta a Zyda és Király czég által benyújtott tervezeteket és határozott a tiszteletdíj kiutalása iránt. Tekintve azonban, hogy a tervek még némi kiegészítéseket igényelnek, határozatilag kimondotta a bizottság, hogy a tervek tiszteletdíját mindaddig meg nem állapítja és ki nem utalja, míg a tervező czég a megkívántató változtatásokat a terveken nem eszközli. E czélból a tervek tervezőnek ki is adtak.

— **Millennium.** Tudvalevő dolog, hogy Nagy-Enyed város áldozatkész képviselőtestülete azon határozatot hozta, miszerint városunkból a város költségére több szegényebb sorsu iparost és földművest küld fel a kiállításra, s ezen határozat keresztülvitelével a tanácsot bizta meg. A városi tanács fel is hívta az iparos-egyletek és társulatok elnökeit, hogy adják hírül az egyletek tagjainak a képviselőtestület nemes határozatát. Ezen felhívás következtében mintegy 60-an jelentkeztek a felmenésére. A felmenés ideje egyelőre augusztus 5-ére van meghatározva, ha ugyan a kiállítás igazgatósága a felrindulás idejét nem fogja megváltoztatni.

— **Tüzoltói kongresszus.** A Budapesten ez év augusztus 15—18-án tartandó tűzoltó kongresszuson városunk tűzoltó egylete is képviseltetni ohajtván magát, a legközelebb tartott parancsnoksági ülésen elhatározott, hogy az egyletet a kongresszuson három parancsnoksági tag fogja képviselni.

— **Zárlat.** Alsó-Fehér vármegyébe kebelezett Maros Szent-Király községben a fillokszera jelenléte megállapítottván, a nevezett község szőlőt a földmivelésügyi minisztérium 39270—96. számú leiratával zár alá helyezte.

— **Ismét fillokszera.** Felső-Ujvár és Gergelyfája községében a fillokszera jelenlétét Székelyhidy Viktor vármegyei fillokszera-biztos konstataulta, amiről felsőbb hatósága útján a községek zár alá vétele végett a földmivelésügyi minisztérium felkérte.

— **A magyarigeni ev. ref. templom toronyórája javára** a helybeli róm. kath. iskola kertjében július 26-án vasárnap délután 4 órakor zártkörű, tarisznyás táncmulatság rendezetik. A rendezőség Bakcsy László, Balogh Dezső, Balogh Ödön, Bartha József, Barthók Dénes, Botos Dénes, Brunner Béla,

Czövek Róbert, Csuka Domokos, Deutsch Mátyás, Dobozi Vilmos dr., Finna Béla, Jánky Lajos, id. Kontz Albert, ifj. Kontz Albert, ifj. Kozma Gyula, Ludvig Gyula, Molnár Sándor, Péter Pál, Sükösd Gerő, Szabó Lajos, Szölös Kalmán, Tóth Miklós, Veres Sándor, Vadady László tagokból áll, kik a „jó időről” is gondoskodnak.

— **Nyilvános számadás.** A helybeli kereskedő-íjúság folyó hó 5-én a sétatéri fedett táncz helyiségben fényesen sikerült julialist rendezett, mely alkalommal a következő szíves felülfizetések történtek: Dómer Károly Budapest 1 frt, N. N. Budapest 50 kr, Cappel és Benedikt Bécs 1 frt 50 kr, Fischer Budapest 1 frt, Krausz N. utazó Budapest 1 frt, Topito József Budapest 3 forint, Teutsch József Segesvár 1 frt 50 kr, Volfner Gyula és társa Budapest 3 frt, Mauthner Testvérek Budapest 2 frt, Kaufman Testvérek Budapest 2 frt, G. A. Sneider Kolozsvár 40 kr, Világosi Cognak-gyár utazója Világos 1 frt, Gerhadus és fia Budapest 2 frt, Nusbain és Pick Bécs 5 frt, idsb. Vinkler János 1 frt, Bisztricsány Lajos 25 frt, Neuman Testvérek Arad 2 frt, Marho Ferencz 30 kr, Martonfi Anna 40 kr, Szentkovits Kristóf 40 kr, Harmath Miklós 10 frt idsb. Cirner József 15 frt, Viktor Schmidt et Söhne Bécs 2 frt, N. N. 40 kr, ifj. Vinkler János 10 frt, Lázár József 40 kr, Cservényi Mátyás 50 kr, N. N. 40 kr, Áron János 50 kr, Dragits Péter 40 kr, Simalya Mihály és fia Arad 1 frt, Markovits Lajos 2 frt, Mátyás Sándorné 50 kr, Szatmári Samu 40 kr, özv. Vokál Jánosné 40 krajczár, Kancs Albert 50 kr, Röder Antal 40 kr, Korbuly Bálint 10 frt, Gulácsi J. Ohába 80 kr, Incze István 40 kr, Vajda Péter 10 frt, özv. Varga Pálné 1 frt, M. J. 30 kr, Kohn Lajos 20 kr, Krizbai István 50 kr, Kováts János 50 kr, Mátyás Lajos 50 kr, N. N. 40 kr, N. N. 40 kr, Gabre Árpád Deés 1 frt, Müller Testvérek Budapest 1 frt 50 krajczár, Teutsch K. J. Nagyvárád 2 frt, Fesztinger David 2 frt, Kohn Lipot és fia Budapest 5 frt, Henrich Frank Söhne Linz 5 frt, Thiess és Seidel Brassó 2 frt, T. A. Sarg's Söhne & Co. Bécs 2 frt, Goldzieher Géza Budapest 5 frt, Cirner és Lingner 5 frt. Fogadják szíves adományaikért, melyekkel a mulatság anyagi sikerét is biztosítani kívánták, mindannyian hálás köszönetünk kifejezését. Nagy-Enyed, 1896. jul. 22. A rendező bizottság.

Meteorológiai jelentés július 19-től jul. 22-ig.

Nap	Óra	Légnyomás 700+	Hő	Szél iránya és erőssége	Borulat	Csapadék	Hő Napi max. min.
7	59.6	+20.8	—	7	—		
19	2	57.4	+24.7	NE ₁	9● 5.0	+27.5 +16.1	
9	58.3	+19.0	—	10● 2.8			
7	59.5	+18.1	—	10	—		
20	2	58.5	+26.6	N ₁	2	+28.2 +16.1	
9	60.0	+20.1	—	0	—		
7	61.8	+21.8	N ₁	0	—		
21	2	59.4	+30.5	NE ₁	2	+31.3 +17.3	
9	60.2	+22.2	NW ₁	1	—		
7	60.6	+21.8	—	3	—		
22	2						
9							

Kilátás: Egyelőre száraz, meleg; később növekvő felhőzet.

* A légnyomás tenger színére van átszámítva. — Hő C° fokokban. Szél iránya: N = észak, S = dél, E = kelet, W = nyugat. Szél erőssége = 1—10-ig. Borulat foka = 1—10-ig. Csapadék mennyisége milliméterekben értendő. ● = eső, * = hó, ▲ = jég, ▽ = dara.

Apróságok.**Elszólás.**

Atya: Hm, az óráshoz adtad az órát? Itt van két forint; váltsd ki.

Fiu: De papa, ez kamatra is kevés.

Nem várt hatás.

Uró: Mit jelenten ez Maresa? Hiszen a házunk előtt már felőrája lebzsel egy bakakáplár!

Maresa: (Szemrehányóan.) És ezt a nagysága csak most mondja?!

Fogás.

Jogász: Asszony, ugy-e, a multkor panaszkodott, hogy a gyerekei leöntötték az asztalkendőt tentával?

Kvartélyos asszony: Bizony, a hunczotok.

Jogász: Ugyan borítsa azt a kendőt az én asztalomra... Holnap megjön az öregem!

Az iskolából.

Tanító: Miből készül a kabátod, Marci?

Marci: Gyapjuból.

Tanító: Hát a gyapju honnan kerül?

Marci: A birkáról.

Tanító: Melyik állatnak köszönheted hát a kabátod?

Marci: Az apámnak.

Anyai szív.

A familia asztalhoz ül. Apa kérdi:

— Miért hoztál tortát? Hiszen ma nincs senkinek sem születésnapja.

A mama felel:

— Jancsika nagyon szereti a málnás tortát, hát hoztam neki, hogy vigasztalódjék.

— Már miért?

— Megbukott a latinból.

A jó falusiak.

Egy atyafi gyermekének baja volt, de mikor az orvoshoz ment, csak a kis fiát találta otthon. A kis fiu mondta neki, hogy apja nincs otthon.

— Nem tesz semmit, — szól az atyafi — olyan kiesi az én fiacskám, hogy azt még az urfiska is meg tudja gyógyítani.

Piaczi árak.

Nag - Enyed, 1896. július 19.

Buza legjobb	100 kilogramm	7-50
" közepes	" "	7- --
Kétszeres legjobb	" "	7- --
" közepes	" "	6-50
Rozs legjobb	" "	5-50
" közepes	" "	5- --
Zab legjobb	100 kilogramm	5-50
" közepes	" "	5-50
Kukorica (tengeri)	" "	5- --
Burgonya	" "	2- --
Széna legjobb	egy szekér	5-50-5-50
Szalma legjobb	" "	2- --
Bikkfa 1 köbm. keresztirányban nélkül, 1 m. hosszú	" "	3-50
Cserfa 1 "	1 " "	3-20
Tölgyfa 1 "	1 " "	3-50
Faszén kemény	egy hektoliter	1-70
Marhahús	1 kilogramm	—36
Serfés	" "	—44
Szalonna	" "	64-76
Disznózsír	" "	—90
Vöröshagyma	" "	—10
Fokhagyma	" "	—10

Üsarnok.**Ünnepek a század elejéről.**

A millenárius ünnepek már megkezdődtek, és csak a napokban foglalkoztak a hódoló díszmenettel a lapok.

Ennek kapcsán nem lesz talán érdekelen

megemlekezni régen lezajlott ünnepekről, a melyek II. Ferenc osztrák császár és magyar király uralkodása alatt, a birodalmi székvárosban, Bécsben tartottak.

A párisi békekötést 1814. május 30-án irták alá.

Ferenc császár és király vágyott már haza otthonába, azonkívül mint háziúrnak is kellett sietnie haza, miután I. Sándor orosz czárt és Frigyes Vilmos porosz királyt, szövetségeseit, meghívta, hogy látogassák meg Bécsben.

Ez a meghívó volt különben a bécsi kongresszus alapja, mert az osztrák császár azt óhajtotta, hogy székvárosában beszélhesse meg szövetségeseivel a párisi békeszerződés egyes pontozatait.

Egy negyed század óta folytonosan sujtotta a sors II. Ferencet, most tért először haza Bécsbe, mint győző.

Trónralépése össze volt kötve a francia forradalom zavaros idejével, aztán, rövid időközökkel leszámítva, folytonosan háborukat viselt.

Most azonban eloszlottak a felhők, a melyek a „Felix Ausztria“ szerencsecsillagát elborították, s 1813-tól egész 1814-ig minden csatamezőn győzedelmeskedtek az osztrák-magyar fegyverek.

1814. június 15-én érkezett meg Ferenc császár és király Schönbrunnba, kísérve a cseh nemes testőrségtől, mely az egész hadjárat folyamán fedezetét képezte.

Bécs és környékének lakossága impozáns módon fogadta az uralkodót és ezren meg ezren, férfiak, nők, gyermekek tolakodtak kocsijához, csókolva kezeit, ruhája szegélyét és „a császár mindent hagyott magával tenni“, amint ez írva áll Richter József irataiban, aki akkor egyike volt a legkedveltebb osztrák írónak és különösen „Egy eipeldaueri ifju levelei Kagarnban lakó sógorához“ című krónikaszerű följegyzései voltak igen olvasottak.

Június 16-án tartotta II. Ferenc ünnepies bevonulását Bécsbe. Gyönyörű nyári nap volt és a mélyen kék égen egyetlen felhőcske sem látszott.

Az uralkodó kora reggel érkezett a Theresianumba, ahol mindenki összegyűlt, aki kíséretéhez tartozott.

Innen tíz órakor indult el a menet, élén a nemes apródok és asztalnokokkal, utánok következett Alsó-Ausztria küldöttsége Dietrichstein gróf vezetése alatt, aztán a titkos tanácsosok, mind lóháton, csatlósoktól kísérve.

Az uralkodó maga is lóháton ült és drágakövektől ékes vert arany pikkelyekkel díszített löszerszánya úgy csillámlott a nap fényében, hogy lehetetlen volt sokáig rá nézni. Kíséretében voltak az összes főherczegek, ugyancsak lóháton.

A Theresianumtól az akkor még fennállt Kärntnerthorig élő fákat ültettek és az utcák, a merre csak a menet elvonult, a legszebb virágokkal voltak behintve.

Az akkor bécsi újságok élénk színekkel festették a bevonulás pompáját és az akkori bécsi angol nagykövet, Sir Frederik Lamb, így irt róla Londonba Lord Castlereaghnak: „Tegnap, nyárelő 16-ik napján vonult be a császár, bevonulásának pompája mindazt fölmulta, amit e nembem életemben láttam.“

Ami legjobban meglepte a hidegvérű angolt, az a bécsiek rajongásának vehemenciája volt, amiről így emlékezik fentebb nevezett lordhoz intézett levelében:

„... A nép imádja a császárt, de rajon-

gása jobban hasonlít a gyermek atyja iránti szeretetéhez, mint ahhoz az érzelmehez, ami egy népet uralkodójához köti.“

Az uralkodó kíséretében különösen feltűntek Albert tescheni herczeg és Colloredo herczeg, akik, daczára, hogy jóval túl voltak a hetvenen, mégis lóháton vettek részt a fárasztó ünnepi menetben.

Tudvalevőleg II. Ferenc rendkívül jó lelkű, nagyon egyszerű ember volt, aki nem szerette a szereplést és különösen fázott a nyilvános beszédek tartásától. Ezt az alkalommal is elkerülte, ami nagyon feltűnt egy jelenlevő francziának. Meg is írta azonnal Párisba, hogy különös volt, hogy üdvözlő beszédek sehol se mondattak és mikor a fehér ruhába öltözött bécsi hajadonok küldöttségének vezetője rövid beszéd kíséretében gyönyörű rózsacsokrot adott át a császárnak — ez több ízben meghajtotta kissé magát, megsimogatta a piruló leánya arcát, — de egyetlen egy szót sem mondott.“

Az uralkodó neje a menetet Antal főherczeg Singerstrassei palotájának egyik ablakából nézte, aztán átment a Szent-István templomba, ahol részt vett a nagy ünnepi istentiszteleten.

A Te Deum Laudamus után a menet hasonló rendben, mint megérkezett, ismét elindult és betért végül a császári Burgba.

Este a várost fényesen kivilágították s a transzparensek mind az uralkodót dicsőítették.

Egyik transzparenthen következő mondás volt lángbetűkkel olvasható: „Dicséret Atyának és fiának, az emberiség megváltására fölládozta az atya a fiát. Európát megváltandó Ferenc leányát adta oda. Tisztelet az Atyának és leányának!“

Ez a mondás arra volt gyöngéd czézés, hogy II. Ferenc leánya, Mária Lujza kezét Napoleonnak nyújtotta, hogy a szos. családi összeköttetés által is biztosítsa Európa békejét.

Az ünnepi bevonulás után két nap mulva megjelent Ferenc a színházban. A régi Kärntnerthor-színház tündéri fényben uszott ez alkalommal és egy allegorikus drámai színdarabot adtak elő „A jövő képe“ czímmel. A darab telve volt a multa és a jelenre vonatkozó passzusokkal. Az udvari páholyban megjelent a fejedelmi nő is, a császári főherczegek és főherczegnők, a többi páholyokat pedig elfoglalták a diplomáciai testület, a katonai és polgári méltóságok, az osztrák és magyar arisztokrácia.

A közönség minden passzusnál, a mely a császárra vonatkozott, perczekig tartó viharos „Hoch“-okban tört ki, az udvari páholy felé kendőket lobogtattak, az asszonyok sirtak örömkben és az uralkodó pár folyton mosolygott és hajlongott, s II. Ferenc jobbát szívére szorítva, integetett fejével hű bécsi népe felé.

A kongresszus alatt egyik ünnepe a másikat érte és különösen nagy fényt fejtett ki a fent lévő magyar arisztokrácia.

Eszterházy Miklós herczeg, akkori gárda-kapitány, egy egész vagyonát pazarolta el a bécsi kongresszus idején, traktálva, szórakoztatva az idegen katonai méltóságokat. Ez volt az az Eszterházy, aki a hírneves Eszterházy-képtárat alapította, s a kinek kismartoni udvari zenekarát Haydn, a nagy zeneszerző igazgatta.

Szájhagyományként azt is megőrizték Eszterházy Miklósról, hogy 1809-ben Isó Napoleon őt szemelte ki Magyarországra királyául és meg is kínálta a koronával.

Bál után következett, az ünnepi színi előadások, fényes tűzijátékok a schönbrunni parkban és a nagy katonai díszszendék egymást váltották és az idegen hatalmak képviselői, a temerdék külföldiek, aki akkor Bécsben megfordult, nem győzött eleget beszélni a sok fényről és pompáról.

A kongresszusi napok lezajlása után nagyon hosszú ideig nem látott Bécs olyan sok ünnepélyt, mint akkor, mert a legközelebbi nagy ünnepség, V. Ferdinánd magyar királyiá való koronázása, már honi földön, Pozsonyban ment végbe 1830. szeptember havában.

A kongresszus fényes napjaira emlékeztet még Bécsben az a két oszlop, a mely a schönbrunni park Híetzing felé vezető kapuja előtt áll. Tetején a francia sas merészen emeli szárnyát és melé a késő unokáknak a hatalmas Caesarokról, akik egykor itt intézték Európa sorsát.

Celestin.

Szerkesztőség:

Dr. MAGYARI KÁROLY, TÖRÖK BERTALAN.

Kiadók: Cerner és Lingner.

Cerner és Lingner könyvnyomdája, Nagy-Enyeden.

Selyem-damasztok 65 krtól 14 ftt 65 krig méterenkint — valamint fekete, fehér, színes **Henneberg-selyem** 35 krtól 14 ftt 65 krig méterenkint, sima, esikos, koezkázott, mintázott, damaszt stb. (mintegy 240 különböző minőség, 2000 szín és mintázatban, stb.) a megrendelt áru postabér- és vámmentesen a házhoz szállítva, mintákat postafordultával küld: **HENNEBERG G.** (cs. és kir. udvari szállító) selyemgyára **Zürichben.** (Svájczba czimzett levelekre 10 kros, levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó.) Magyar nyelven irt megrendelések pontosan elintéztetnek. (6)

Van szerencsém becses tudomására adni, hogy ujonnan berendezett

cserépkályha

és mindennemű

használati edény

gyártását meguyiton).

Elvállalok cserépkályha átrakását és tisztítását jutányos ár mellett.

Kérve a mélyen tisztelt közönség becses pártfogását, maradok mély tisztelettel

Binder Kiss Károly,

kályhás,
(Várszeg-utca 101. szám.)

144—1896. szám

Árverési hirdetés.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a budapesti VI. ker. kir. járásbírósa és királyi váltó törvényszék 20601, 20600, 103941—95. és 228—96. számú végzéseik következtében dr. Sós Béla ügyvéd által képviselt Müller és Weisz özég javára o. tordai D. Namu Donios ellen 123 ftt 60 kr, 158 ftt, 380 ftt és 90 ftt a járulékaik erejéig 1896. évi február hó 29-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 1200 ftt-ra becsült 10 drb 6—8 éves fehér ökrökből álló ingóságok nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a marosújvári kir. járásbírósa 617—1896. sz. végzése folytán 651 ftt 60 kr tőkekövetelés, ennek esedékes 6% kamatai és eddig összesen 105 ftt 6 krtban bíróság már megállapított költségek erejéig O. Tordas községben végrehajtást szenvedett lakásán leendő eszköziségre 1896. évi aug. hó 1-én napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak

meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107 és 108 §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.
Kelt Maros-Ujvárt, 1896. évi július hó 1. napján.

Dergán János,
kir. bírósági végrehajtó.

774 1—1

Sz. 554—896. főisp.

Pályázati hirdetés.

A kormányzatomra bizott Alsófehérvármegye kisenyedi járásában, Koncza székhelyen, nyugdíjaztatás folytán a járási orvosi állomás üresedésbe jöven, ezen 500 ftt évi fizetés és 150 ftt utli átalánynyal javadalmazott állásra ezenet pályázatot hirdetek és felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, miszerint életkorukat, családi állapotukat, eddigi működésüket, továbbá az 1883. évi I. t. cz. 9-ik §-ban előirt elméleti képzettségüket és a nagyméltóságu m. kir. belügyminiszter urnak

1893 évi 80099 számú szabályrendelete szerinti tisztí orvosi vizsgálat sikeres letételét igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérvényüket hozzám folyó évi augusztus hó 30-ig terjeszték be.

Alsófehérvármegye alispánjától.

Nagy-Enyeden, 1896. július hó 16.

Zeyk Dániel,

főispán.

773 1—3

Egy kitünő bizonyítványokkal ellátott nőtlen

gazdatiszt,

ki nagyobb uradalmakban működött, azonnali belépésre alkalmazást keres. — Levelek kéretnek e lap kiadóhivatalába „Gazdatiszt” czim alatt.

775 1—1

40000 korona alaptőke.

A marosújvári

40000 korona alaptőke.

Takarékpénztár Részvénytársaság

Marosújvárt, Király-utca 21. szám (Szentpétery-ház)

alatti üzlethelyiségében **kedden és pénteken d. e. 11—1 óráig** elfogad **betéteket betéti könyvecskék ellenében 5 1/2%-al; a 10% tőkekamat-adót az intézet fizeti.**

Kölesönöket ad: **jelzálogra, kezességre, váltókra, értékpapirokra** mérsékelt kamattal mellett.

Maros-Ujvárt, 1896. június hó.

750 8—10

40000 korona alaptőke.

Az igazgatóság.

40000 korona alaptőke.

Több mint 50 év óta sikerrel használtatik!

az

ESZÉKI SPITZER-KENŐCS

és az

ESZÉKI SALVATOR-SZAPPAN.

Valódi minőségben

csakis, mint eddig, ezentul is

Eszéken, felsőváros

DIENES C. J.-féle

gyógyszertárban készül és megrendelhető.

Szeplőket és májfoltokat,

valamint az összes

bőrtisztítálatanságokat biztosan eltávolít.

- 1 tégely valódi Spitzer-kenőcs 35 kr.
- 1 üveg valódi Spitzer-mosdóvíz 40 kr.
- 1 darab valódi Salvator-szappan 50 kr.
- 1 doboz valódi lyoni rizspor 3 színben 50 kr és 1 ftt.
- 1 tégely közpaszta 60 kr.

FIGYELMEZTETÉS!

Csak akkor valódi, ha a fenti törvényileg beiktatott védjeggyel el vannak látva, és kéretik a t. közönség csakis **Dienes**-féle eszéki kenőcsöt és szappant kérni és elfogadni.

18—16

Magyar Leszámitoló és Pénzváltó Bank

BUDAPESTEN.

Befizetett alaptőke **30 millió** korona.

Ajánljuk a t. cz. termelőknek és kereskedőknek áruosztályunk szolgálatait mindennemű **gazdasági termé-
ményeknek** akár Budapesten, akár saját állomásaik-
ről való

bizománybani eladására.

Az általunk eladandó árukra, valamint a reménybeli termésre **jutányos pénzelőleget adunk.** Ezenkívül elvállalunk és teljesítünk gabonának és egyéb terményeknek határidőre való eladására szóló megbízásokat.

Ajánljuk továbbá a nagy gabona-elevátor és raktár-telepekből álló **800,000** métermázsas befogadási képességű

Budapest Fővárosi Közraktárainkat,

melyek a Csepel-rakparton, a Duna folyam hajókikötésre alkalmas part mentén terülnek el és a vasutakkal vágány-összeköttetésben állanak.

A közraktár a felküldött terményeket és árukat beraktározza, tűz-
kár ellen biztosítja, szakszerűen kezeli és az azokat terhelő szállítási és
egyéb költségeket előlegezi.

Mindennemű felvilágosítással és utbaigazítással készségesen szolgál
intézetünk erdélyrészi fiókosztálya

(Kolozsvár, Belközép-utca 8-ik szám alatt) és a

Magyar Leszámitoló és Pénzváltó Bank

áruosztálya

BUDAPESTEN.